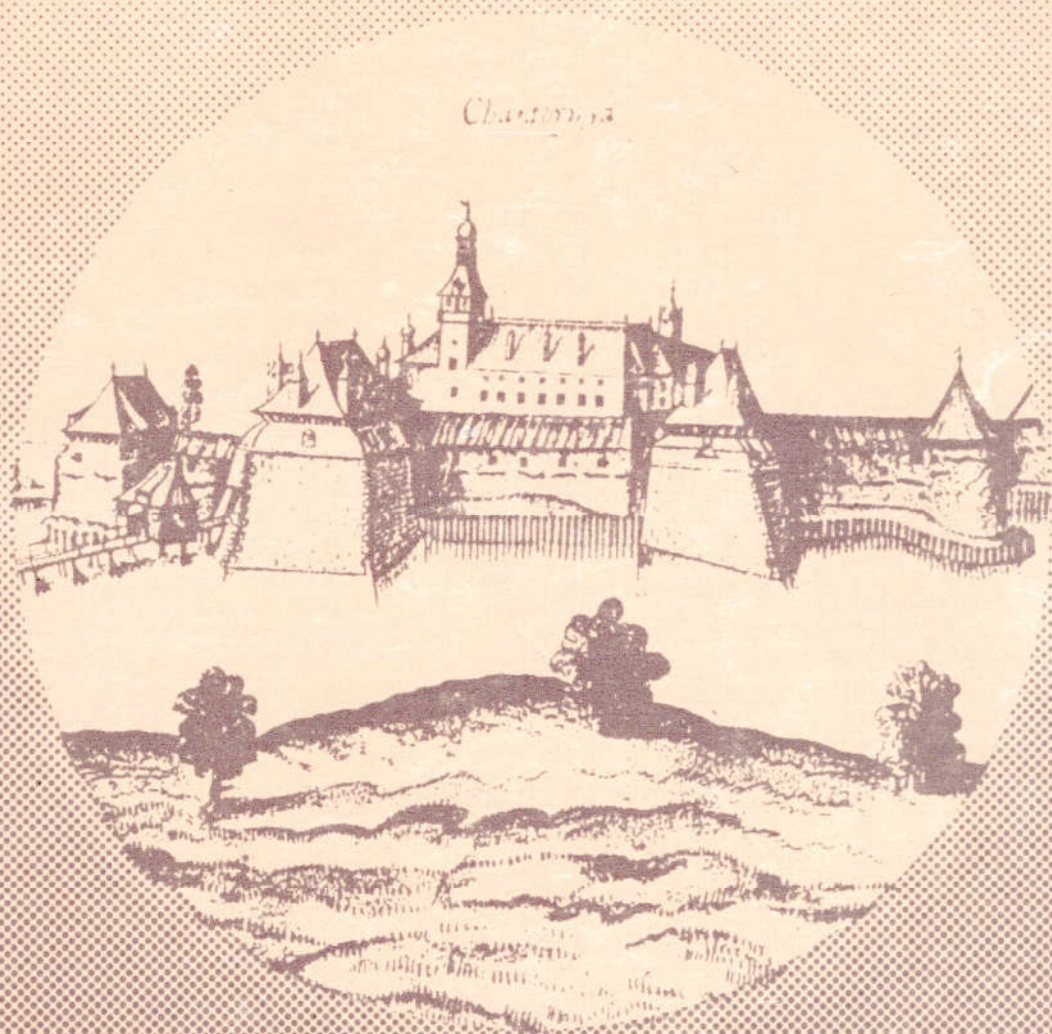

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

16

MUZEJSKI VJESNIK 16

PRIKAZI I ČLANCI

Ljerka ALBUS, Gradski muzej Varaždin

PRVI SEMINAR DRUŠTVA FOLKLORISTA

Svoju neizmjernu zabrinutost za sudbinu narodne kulture baštine, iskazalo je Hrvatsko društvo folklorista na svom prvom stručno-znanstvenom skupu pod nazivom "Ratna sudbina hrvatske tradicijske baštine", održanom 8. i 9. listopada 1992. g. u Varaždinu.

Na ovom prvom stručnom seminaru Društva, sudjelovalo je 17 istaknutih hrvatskih folklorista, etnologa, etnomuzikologa, konzervatora i stručnjaka drugih srodnih disciplina,

je ostalo.

Seminar je održan u klubu "Europa media", u čijem je prostoru upriličena izložba predmeta iz fundusa Etnografskog odjela Gradskog muzeja Varaždin. Tijekom prvog radnog dana, između prijepodnevnog i poslijepodnevnog dijela, sudionici skupa, primljeni su u Gradskoj vijećnici kod gradonačelnika gosp. Gabrijela Cesarca, nakon čega su se upoznali sa suvremenim načinima proizvodnje DP "Vindija"

Sl. 1

koji su iz svog aspekta osvjetlili i razmotrili svoja iskustva, vrijednosti i uopće stanje naše bogate tradicijske baštine u ratom zahvaćenim područjima Hrvatske.

Kako je u ratnim razaranjima naše domovine narodna baština doživjela beskrajno uništenje, sudionici skupa, u svojim su izlaganjima iskazali riječi osude bezgraničnoj devastaciji našeg tradicijskog nasljeđa čiji su razmjeri nesagledivi, a bez kojega hrvatski narod ostaje i bez svog izvornog kulturnog identiteta. Osim o teškoj sudbini kulturnog nasljeđa, nadljudskim naporima njegove evakuacije i spašavanja, u izlaganjima su se mogle čuti i riječi optimizma kao i konkretni prijedlozi o njegovoj obnovi i zaštiti onoga što

u čijem je prostoru upriličen ručak. U tijeku popodnevnih izlaganja, seminaru je prisustvovala gđa. Slavica Strmečki koja je odjevena u izvornu bednjansku nošnju, uz pomagala za preradu lana i konoplje, demonstrirala način pređenja na starom kolovratu i tumačila izradu starih narodnih nošnji njezinog kraja. Na kraju prvog radnog dana, sudionici su prisustvovali predstavi "Bogi Ivač" u varaždinskom HNK.

Slijedećeg dana program je bio ispunjen razgledavanjem kulturno-povijesnih spomenika Varaždina, te stalnog postava Kulturno-povijesnog odjela GMV u starodrevnom Starom gradu, "Medalje Koste Angeli Radovanija" u Galeriji slika GMV, izložbe "Crkvena umjetnost i baština novomaroškog kraja!" na Povijesnom

odjelu GMV i izložbi "Eugen Kokot - slike i crteži" u privatnoj galeriji "Kovačić-Macolić". Susret je završio druženjem s članovima tamburaške i folklorne sekcije "Varteks" u čijem je prostoru priređen ručak.

U kronologiji djelovanja Hrvatskog društva folklorista (HDF), važno je napomenuti da se Društvo do 1900. g. nalazilo u sastavu Saveza udruženja folklorista Jugoslavije. Te iste godine održan je posljednji zajednički Kongres na Plitvičkim jezerima, na kojemu sam i osobno sudjelovala, a tijekom čijeg su se rada osjećale velike razlike u pristupu određenoj problematici i metodologiji djelovanja pojedinih predstavnika društava iz drugih republika. Ne pretpostavljajući što nas u skoroj budućnosti čeka, tom su prilikom odgođena i neke od stručnih ekskurzija u bližu okolicu Plitvica, zbog nesigurnosti sudionika Kongresa, ranim počecima "balvan revolucije" i nekih čudnih nagovještaja koji su se već osjećali u zraku.

Eskalacijom ratnih sukoba na hrvatskim prostorima, niti jedno Društvo (osim slovenskog), a niti vrlo kolegijalno raspoloženi po-

jedinci s plitvičkih susreta koji su neskriveno pokazivali svoje oduševljenje dogovorom o ponovnom susretu na slijedećem Kongresu u Makedoniji, nije prosvjedovalo zbog razaranja naše domovine i njene kulturne baštine. Stoga je HDF 1991. g. istupilo iz Saveza društava i svoju je djelatnost nastavilo samostalno.

Održavanje ovog prvog znanstvenog skupa održanog u Varaždinu, pripomogle su i razne ustanove i poduzeća kao što su: DP "Vindija", "Ekos", "Varteks-holding", Restoran "Park", "Glasnik HDZ", Varaždinske vijesti, Klub "Europa media", Gradski muzej Varaždin, te "Podravka" iz Koprivnice i Privredna banka Zagreb.

Bio je to ugodan i koristan susret kolega i djelatnika koji i u ovim teškim vremenima međusobno vežu zajedničke težnje u što opsežnijoj promidžbi naše kulturne baštine i njenom očuvanju. Bogata saznanja stečena ovim susretom nesumnjivo doprinose daljnjem intenzivnom istraživanju, zapisima i konačno prezentaciji naše vlastite bogate prošlosti, a napose njenog folkloru i uopće tradicijske kulture.

Antica BREGOVIĆ, Gradski muzej Varaždin

Prirodoslovna mapa "IZ ALBUMA FRANJE PL. KOŠĆECA "

U prosincu 1992. godine u Gradskom muzeju Varaždin svečano je predstavljena grafička mapa pod naslovom "Iz albuma Franje pl. Košćeca". Ovaj uspješan izdavački pothvat, u sklopu dugoročne suradnje na planu sveobuhvatnog predstavljanja prirodoslovca Franje Košćeca, ostvarili su Hrvatski prirodoslovni muzej iz Zagreba i Gradski muzej Varaždin. To je ujedno druga prirodoslovna mapa u Hrvatskoj, nakon one izdane u počast Spiridionu Brusini.

Franjo pl. Košćec, gimnazijski profesor, istraživač, entomolog, florist i muzealac - utemeljitelj Entomološkog odjela Gradskog muzeja Varaždin, osebujna je ličnost koja svojim značajem zaslužuje posebno mjesto u povijesti prirodoslovnih istraživanja kao i u kulturnom naslijeđu Hrvatske. Njegovo velebno djelo, posvećeno istraživanju prirode, bilo je

značajan čimbenik u opredjeljenju urednika ove grafičke mape u njezinu oblikovanju. Dvadesetak stranica uvodnih tekstova autora dr. Josipa Balabanića, znanstvenog savjetnika u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju i prof. Frane Para sa zagrebačke Likovne akademije, čini se, neophodan su okvir za poimanje crteža Franje Košćeca reproduciranih u dijelu mape na dvanaest grafičkih listova.

Dr. Josip Balabanić izuzetno nadahnuto piše o čičnosti Franje Košćeca, ulazeći u najfiniju analizu njegove osobnosti. Spominje podrijetlo, školovanje i životni poziv, obitelj i službovanje na varaždinskoj Gimnaziji s namjerom da u ovom vremenu svrati pozornost javnosti "na veličinu i važnost, danas toliko obezvrjeđena, gotovo prezrena zvanja učitelja..." Iznoseći niz podataka iz povijesti

SADRŽAJ

MUZEOLŠKA PROBLEMATIKA

Zvonko HITREC DIDAKTIČKO - METODIČKO OSMIŠLJAVANJE MUZEJSKE PREZENTACIJE	3
Anita ŠESTANJ - PERIĆ UPORABA RADNIH LISTIĆA UZ IZLOŽBE U VARAŽDINSKOME MUZEJU	5
Marina ŠIMEK MALA MUZEJSKA UČIONICA	6

ARHEOLOGIJA

Marijan BILIĆ ZBIRKA GRČKOG NOVCA IZ GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN	11
Ana BOBOVEC GRAD MOSLAVINA U SVJETLU DOSADAŠNJIH ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA	17
Tatjana LOLIĆ, Amelio VEKIĆ, Slobodan OLIĆ IZVJEŠTAJ O ARHEOLOŠKIM ISKOPAVANJIMA U ČAKOVCU PROVEDENIM 1992. GOD. NA LOKALITETU STARI GRAD	21
Zorko MARKOVIĆ OSVRT NA NEKOLIKO NOVIH PRILOGA POZNAVANJU HRVATSKOG SREDNJOVJEKOVLJA (1990-1992. god)	24
Zorko MARKOVIĆ NEKOLIKO ZANIMLJIVIH ARHEOLOŠKIH NALAZA IZ KOPRIVNIČKE PODRAVINE	26
Marina ŠIMEK KASNOSREDNJEVJEKOVNI NALAZ IZ LUDBREGA	30
Vjekoslav ŠTRK ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA POVIJESNE URBANE CJELINE ČAZME U 1992. GODINI	35
Josip VIDOVIĆ NASTAVAK SUSTAVNIH ARHEOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA U ŠENKOVCU	41

ETNOLOGIJA

Marija BORKO NEKOLIKO MEDIMURSKIH DJEČJIH IGARA	44
Melita ĐANIĆ OSNOVANA " DRUŽINA " ČUVARI TRADICIJA HRVATSKIH OBITELJSKIH ZADRUGA	45
Slavica MOSLAVAC GLAZBENA FOLKLORNA BAŠTINA MOSLAVINE	46
Slavica MOSLAVAC USKRSNI OBIČAJI ČEHA I SLOVAKA U MEDURIČU	50

KULTURNA POVIJEST

Zdenko BALOG SJEVERNI PORTAL TRAKOŠĆANSKE CRKVE	53
Dražen KOVAČEVIĆ FRANJEVAČKI SAMOSTAN U PODGRADU	56
Lidija PLAVEC BIDERMAJER NAMJEŠTAJ NA PRIMJERIMA IZ FUNDUSA MMČ	58
Mladen MEDAR PRILOG POZNAVANJU GRADEVNE DJELATNOSTI U BJELOVARU	61
Magdalena LONČARIĆ O JEDNOM ŠALJIVOM GLASILU U FUNDUSU POVIJESNOG ODJELA GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN	63

POVIJEST

Božidar GERIĆ 1. IZVORI ZA POVIJEST BJELOVARA I BJELOVARSKOG KRAJA	66
Stjepan HAJDUK OTKRIĆE PRVE POGODBE O BARBIRENJU	71

Zoran HOMEN PRAVILNIK ZA BLUDILIŠTA U GRADU KRIŽEVCU IZ 1913. GODINE	73
Franjo HORVATIĆ GRBOVNIK ŽITELJA GRADA KOPRIVNICE	75
Goran JAKOVLJEVIĆ POLAGANJE UČITELJSKE PRISEGE U BJELOVARSKOJ GIMNAZIJI POČETKOM STOLJEĆA	77
Vladimir KALŠAN PRILOG ZA POVIJEST VINOGRADARSTVA U MEDIMURJU	79
Marjan KATUŠIĆ NARODNI POKRET 1903. GODINE U ZAPREŠIĆU (uz 90. obljetnicu)	81
Magdalena LONČARIĆ ZASTAVE ŽUPANIJE VARAŽDINSKE U GRADSKOM MUZEJU VARAŽDIN	84
Slavica MOSLAVAC ET KOTTYNA DENIQUE INSIGNE SUUM PROFECIT (I Kutina je naposljetku dobila svoj počasni znak)	87
Ljerka PERČI DOZVOLA ZA FOTOGRAFIRANJE IZ 1914. GODINE	88
Hrvoje PETRIĆ DELEKOVEC U SREDNJEM VIJEKU	90
Antun STIŠČAK TATARI SU PUSTOŠILI HRVATSKOM PRIJE 750. GODINA	93
Mladen NADU NASELJA I SELA SESVETSKOG PRIGORJA U SREDNJEM VIJEKU (II) (13 — 16. stoljeće)	95

PRIKAZI I ČLANCI

Ljerka ALBUS PRVI SEMINAR DRUŠTVA FOLKLORISTA	102
Antica BREGOVIĆ Prirodoslovna mapa "IZ ALBUMA FRANJE PL. KOŠĆECA "	103
Melita ĐANIĆ OBILJEŽAVANJE 740 - OBLJETNICE SLOBODNOG I KRALJEVSKOG GRADA KRIŽEVCI KROZ PROGRAM GRADSKOG MUZEJA I LIKOVNE GALERIJE	105
Miroslav KLEMM IZLOŽBA CRKvene UMJETNOSTI I BAŠTINE NOVOMAROFSKOGA KRAJA	109
Nada MATIJAŠKO UZ DESETU GODIŠNJICU PODRAVKINOG MUZEJA PREHRANE	110
Martin MATIŠIN GODIŠNJAK ZAVIČAJNOG MUZEJA VIRJE	112
Mladen MEDAR ECOVAST O OČUVANJU ARHITEKTONSKOG NASLJEDA	113
Ljerka PERČI POSJETITELJ IZ ARGENTINE	115
Smiljana PETR-MARČEC IZLOŽBA "ZRINSKI U MEDIMURJU"	116
Hrvoje PETRIĆ "PODRAVSKI ZBORNIK" 1992.	116
Anita ŠESTANJ-PERIĆ PRIZNANJE UHTA-e GRADSKOM MUZEJU VARAŽDIN	117
Josip ŠTIMAC MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA U NOVOM USTROJSTVU	118
Gordana KOVAČIĆ IN MEMORIAM IVANU GENERALIĆU	119

DJELATNOST MUZEJA I MUZEALACA

IZLOŽBE (1992)	121
AKCIJE (1992)	124
IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA (1992)	127
PUBLICISTIČKA DJELATNOST MUZEALACA (1992)	129

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Sveti Ivan Zelina, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje.

Broj 16 / 1993.

Godina XVI

Uređivački odbor:

Antica Bregović (GMV), Erika Nađ—Jerković (MMČ), Vladimir Kalšan (MMČ), Lidija Plavec (MMČ), Smiljana Petr—Marčec (MMČ), Josip Vidović (MMČ)

Tehnička redakcija u Muzeju Međimurja Čakovec:
Vladimir Kalšan, Erika Nađ-Jerković, Josip Vidović

Nakladnik:

Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske

Za nakladnika:

Zoran Homen

Grafička priprema:

»DTP STUDIO« KRIŽEVCI

Nikola Žulj

Tisak:

»GRATA« Bjelovar

Naklada: 650 primjeraka

ISSN 0350 - 9370

»Muzejski vjesnik« izlazi jedamput godišnje.

Rukopisi se ne honoriraju i ne vraćaju.

Za sadržaj i lekturu tekstova odgovorni su autori.

»Muzejski vjesnik« solidarno financiraju muzeji sjeverozapadne Hrvatske